

A group of Israeli soldiers in full combat gear are marching away from the camera on a dusty, hazy path. Several soldiers are carrying the Israeli flag. The background is a vast, open, and hazy landscape, possibly a desert or a field of battle. The overall atmosphere is somber and historical.

דרך

הקשיים והמאבק בדרך להקמת המדינה

מבצע 'צוק איתן' | צילום: דובר צה"ל

"זהו רגע גדול בתולדות תנועת ההתנדבות בארץ; זהו רגע גדול בחיי העם העברי; זהו רגע גדול בחייו האישיים של כל אחד ואחד מכם - הרגע בו זכינו להניף את דגל העם היהודי, דגל תנועת השחרור הציונית שלנו בחזית שחרור אירופה במלחמה העולמית הזאת מידי צורך עמנו עוכר העולם - בחזית מלחמתנו על תקומת ישראל. כל אחד ואחד מכם המביט כאן... נשא את נפשו, בהתנדבו לצבא, לראות את הדגל הזה מתנוסס מעל לראשו ומלווהו לקראת קרב.

כל אחד מכם במשך חמש שנות המלחמה הצדיע בליבו כלפי הדגל הזה, ראה אותו תמיד בעיני רוחו מתנופף לפניו... הדגל הזה - דגלה של החטיבה היהודית הלוחמת, טבול בדמם של חמישה מיליונים יהודים באירופה שהובלו כשיות לטבח. הוא טבול בדמם של לוחמי מלחמת ייאוש וגבורה מעל חומת הגטו - הן אותו, את הדגל הזה, הם הניפו ברגעי ההתפרצות האחרונה, הנואשת. הקדושה. הוא טבול בדם קורבנות ההגנה שלנו בארץ, שנפלו על שדות המולדת... אנו מניפים אותו כמופת לתקומתנו!"

שבילי
עצמאות
1945

משה שרת

מתוך נאום לפני חיילי הבריגדה היהודית

מורשת צה"ל והרוח הייחודית המפעמת בלוחמים מבוססת על סיפורי גבורה ואומץ לב שעליהם אנו מחנכים את דור העתיד. מורשת עם הצלחות גדולות והישגים חסרי תקדים, אך גם עם אבדות גדולות, אבדות שהחלו מהנופל הראשון, אהרון הרשור ז"ל, אשר נרצח על ידי כנופיית ערבים פורעים בירושלים ב־1 בינואר 1879 בירי של 12 כדורים ונמשך לאורך כל מערכות ישראל עד ימינו. זוהי שרשרת בין־דורית מופלאה אך נוראה, המצמררת את הופנו בכל פעם מחדש למשמע הצפירה המפלחת את השקט וקורעת את הלב.

יום הזיכרון לחללי מערכות ישראל ויום העצמאות ממחישים לנו עד כמה אנחנו חלק קטן מהפסיפס הזה, פסיפס של לוחמים ומפקדים שתודעת השליחות ואהבת המולדת נמצאים אצלם תמיד בראש ובלב, אך חשוב מכך כאלה המבינים שבלעדיהם - קיום הלאום היהודי במדינת ישראל מוטל בספק. אנו עמוד השדרה האיתן של מדינת ישראל, ערוכים ומוכנים לכל תרחיש שאלינו נידרש כי זו משימתנו!

אני גאה להיות חלק משרשרת הדורות המופלאה הזו, גאה להיות חלק מהרוח הישראלית וגאה להיות מפקדם של מפקדים ולוחמים ערכיים, אמיצים וציוניים.

הציטוט של משה שרת טומן בחובו את ההבנה הבסיסית כי אנחנו חלק ממשוה גדול יותר מאיתנו, אנחנו חלק ממורשת ארוכת שנים שבה יהודים ובני בריתם לחמו על אדמה זו, נהרגו, נפצעו וצולקו. רוח הלחימה המפעמת בנו היום קשורה בקשר בל ינותק לרוח הלחימה של אלו שלחמו על ביטחונה של הארץ לאורך השנים. לוחמים אשר הקריבו את כל היקר להם כדי שאנו, הדור הנוכחי נוכל להמשיך להעמיק שורשים במדינת ישראל ולחיות בביטחון במדינה המופלאה הזו.

קוֹל קָרָא, וְהִלַּכְתִּי,
הִלַּכְתִּי, כִּי קָרָא הַקּוֹל.
הִלַּכְתִּי לְבַל אָפֵל.
אֲךָ עַל פְּרֻשֵׁת דְּרָכַיִם
סִתְּמֹתַי אֲזַנִּי בַּלְבֹן הַקָּר
וּבְכִיתִי.
כִּי אֶבְדֹתִי דְבָר.

שבילי
עצמאות

1942

"החייל יראה בשירותו הצבאי שליחות; יהיה נכון לתרום כל שביכולתו להגנת המדינה, אזרחיה ותושביה..." חוט ברור מקשר בין חנה, שפעלה בגבורה להצלת העם היהודי, לבין חיילי צה"ל ומפקדין, הפועלים היום להגנה על מדינת ישראל ולשמירה על עצמאותה, ואשר תחושת השליחות היא המנוע המרכזי, המחולל, המניע אותם בפעולתם.

כל מפקד מכיר את הקריאה הפנימית לקום וללכת - לקום ולעשות, לקום ולתרום - לשנות, להוביל, להשפיע!

בנימה אישית, אני רואה בחנה סנש אישה פורצת דרך. ערכיה ותחושת השליחות שפיעמה בה הובילו אותה, נערה צעירה, להותיר את משפחתה ואת מולדתה מאחור כדי לסייע בהקמתה של מדינה לעם היהודי. השיר "בדרך" חושף אותנו גם למחיר האישי ששילמה ("וּבְכִיִּי. כִּי אֶבְדָּתִי דְבָר"). **למרות הקשיים, חנה לא נרתעה - היא הפכה ללוחמת, ובחייה הקצרים סללה את הדרך לנשים רבות אחריה, שפועלות עד היום ברוח מורשתה, ותורמות לצה"ל ולהשגת יעדי.**

חנה סנש נולדה בהונגריה בשנת 1921 למשפחה משכילה, אך רחוקה מן היהדות ומן הציונות. בגיל 18, בעקבות גילויי אנטישמיות בהונגריה, ניטעה בה תודעה ציונית, והיא עלתה לבדה לארץ ישראל, התנדבה לצבא בריטניה, והצטרפה לקבוצת צנחנים שנשלחה לצנח באירופה כדי להיאבק בהרמניה הנאצית, ולסייע בהצלת יהודים. חנה נתפסה, נחקרה בעניינים קשים, אך לא נשברה, וסירבה למסור פרטים על המשימה או על חבריה.

בגיל 23, עוד בטרם הסתיים משפטה, הוצאה להורג. לאחר מותה התגלו שיריה של חנה ויומנה, והפכו לנכסי צאן ברזל בתרבות הישראלית.

"קוֹל קָרָא, וְהִלְכָתִי, הִלְכָתִי, כִּי קָרָא הַקוֹל" - בעיניי, בשורה תמציתית זו מבטאת סנש במדויק את ערך השליחות, המופיע ברוח צה"ל:

תארו רגע בשירות הצבאי
שבו הרגשתם חלק משרשרת
דורות מתמשכת?

איך משפיעה הדרך שעברנו כעם,
כמדינה וכיחידה
על מי שאנחנו כיום?

מדינת ישראל
מדינת ישראל

באב אל וואד
מילים: חיים גורי
לחן: שמואל פרשקו

הפלייד
עוולה
הפונקציונלה

החיטה צומחת שוב
מילים: דורית צמרת
לחן: חיים ברקני

